

Innsamling av avføringsprøver fra villrein i Nordfjella, Rondane og Forollhogna i 2012

Helseovervåkingsprogrammet for hjortevilt (HOP) skal overvåke og kartlegge helsestatus hos hjortevilt, og villrein er en viktig del av programmet.

Veterinærinstituttet utfører laboratorieundersøkelse av villrein med tanke på å klarlegge døds- eller sjukdomsårsak. I tillegg gjennomfører vi ulike innsamlinger fra dyr felt under jakt for bl.a. å kartlegge utbredelsen av ulike smittestoff i populasjonene.

I jaktseasonen 2012 ønsker vi å samle inn avføringsprøver fra villrein i Nordfjella, Rondane Sør og Forollhogna. Det er ønskelig med prøver fra 60 dyr fra hvert villreinområde, og ideelt sett, med lik fordeling på kalver (20), åringer (20) og voksne dyr (20). Vi håper at villreinoppsynet og jegere vil bidra til at denne innsamlingen lar seg gjennomføre!

Prøvene vil bli undersøkt med hensyn på bakterier og parasitter. Parasittene som vil bli vektlagt i studien er hjernemark (*Elaphostrongylus*), lungeorm (*Dictyocaulus*) og to encella tarmparasitter (*Giardia*, *Cryptosporidium*). Vi har påvist hjernemark i forbindelse med sykdom hos villrein, men mangler data på utbredelsen av denne parasitten i populasjonene. Det samme gjelder for lungeorm. Dyr som har etablerte hjernemark- og lungeorminfeksjoner skiller ut larver i avføringen. De to encella tarmparasittene skilles også ut i avføringen, og begge kan gi magetarmsykdom hos menneske. En av dem (*Giardia*) er påvist hos villrein i Forollhogna, men vi mangler en mer generell kartlegging av forekomsten av disse to tarmparasittene i villreinpopulasjonene.

Opplegg: Undersøkelsen blir gjennomført i samarbeid mellom villreinoppsynet, jegere og Veterinærinstituttet i regi av HOP. Jegere blir bedt om å samle avføringsprøver fra felte dyr, og sende dem til Veterinærinstituttet i de ferdig frankerte returkonvoluttene.

Fremgangsmåten er beskrevet på baksiden av dette arket.

PÅ FORHÅND TAKKI!

SKITT JAKT!

Turid Vikøren
Forsker, HOP
Tlf. 23 21 63 51
E-post: turid.vikoren@vetinst.no

Kjell Handeland
Fagansvarlig vilthelse
Tlf. 23 21 63 50
E-post: kjell.handeland@vetinst.no

Frengangsmåte

Når dyret er vomma ut: Stikk en hand inn i plastposen og bruk den til å "melke" avføringen ut fra endetarmen. Dersom dette ikkje lar seg gjøre, skjær bakre del av tykktarmen opp slik at du kommer til avføringen. Fyll hånda med avføring, vring posen rundt avføringen, press ut luft, og knyt posen godt igjen. Prøvemengden bør være "en god handfull".

Fyll ut registreringsskjemaet.

Legg det utfylte registreringsskjemaet og avføringsprøven i den ferdig frankerte returkonvolutten og forsegl denne.

Prøven postes så rask som praktisk mulig. Dersom prøven må lagres over natt før sending, så bør den lagres i kjøleskap. Den må ikke fryses!